

~ · ~ Puustellin tarinoita ~ · ~

Joulun tullessa

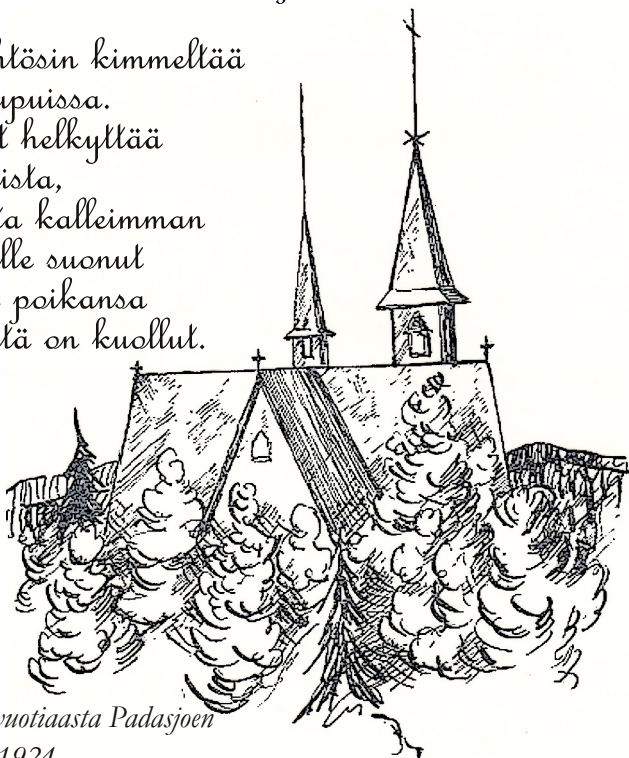

Taas saapui joulu armainen,
taas saapuu juhlamme jalo.
Kuni kaukaista vierasta suotelten
sitä oottavi tölki ja talo.

Kuni kevään henkäys herttainen
sen tullessa tuulahtaapi,
vaikka ruutuun huurtehen kukkaisen
silun viimat kasvattaapi.

Kuni tuhansin tähtösin kimmeltää
taas kynttilät joulupuissa.
Ja temppelin kellot helkyttää
ilon viestiä talvahaista,
sillä lahjan kaikista kalleimman
elon Herrä on meille suonut
Hän meille lähetti poikansa
joka synteimme eestä on kuollut.

Jopias Leivo

*Piirros aiemmasta, 300-vuotiaasta Padasjoen
kirkosta, joka paloi 6.4.1924.*

Kuinka joulua vietettiin 60 vuotta sitten

Katsellessa joulun edustalla nykyisen ajan elämän menoa, tulee mieleen joulunvietto kaikkine valmisteluineen yli viiden vuosikymmenen takaiselta lapsuuteni ajalta. Tuntuu kuin silloisen ajan joulun odotuskin olisi ollut hartaampaa ja syvällisempää. Se oli kuin valmistelua jonkin arvokkaan vieraan saapumiselle. Joulun edustan päivät ja viikotkin luettiin ja moneen kertaan ennätettiin laskea, kuinka pitkältä on vielä siihen toivottuun hetkeen.

Meille syrjäisen kotikylän mökitienoon lapsillekin oli joulun saapuminen jotain ihanuutta, vaikka emme mistään aineellisista lahjoista osalliseksi joutuneetkaan. Mutta se oli kuitenkin kuin virvoittava keidas, elämän harmaan erämaan keskellä.

Varhaisin joulumuistoni ylettyy ilmielävänä kuluvan vuosisadan alkuun. Lunta oli jo aattoviikolla vahvalti maassa ja öisin kipinöivä pakkanen. Jussi-veljeni kävi jo kansakoulua, mutta joka ilta hänen koulusta päästyään teimme yksissä pihassa olevan halkopinon viereen hellassa poltettavia puita, niin että

aattoon ehdittyä olikin niitä valmiina aimo pino. Samoin luotiin ja "laastiin" pihan polut avoimiksi. Nekin siis joulua varten.

Erikoisemmin hankkiutui äiti jo hyvin varhain aaton aamuna ruokaa laittamaan. Kuorittiin perunoita ja lanttuja, jotka jo ennen päivän valkenemista laitettiin kiehumään. Ja niin olikin tiedossa kahta lajia laatikkoa. Oli ostettu kaupasta lipeäkalaakin, ja se oli jo ainakin parisen viikkoa ollut saunalla liossa. Äiti vakuutti sen olevan oikein hyvää syödä.

Niin se sitten äitiä avustaissa hupenikin aattopäivä iltapuoleen.

Ennen hämärää tuotiin pihan lumihangessa jo jonkun päivää seisonut kuusi sisään. Solmittiin latvaterttuun naru, josta se sitten sidottiin pirtin-orteen riippumaan, ja siinä hetken kuivahdettuaan alkoi minulle Jussi-veikon kanssa mieluinen tehtävä: kuusen koristeleva. Ei ne koristeet olleet varsin loisteliaita. Joulun edustaviikon iltapuhteina olimme ne kaikki valmistaneet. Oli pape-risuikaleista, perunaa liimana käyttäen tehty ketjuryhmä, ja oli

myös saksilla leikattuja verkontaisia hetaleita.

Jussi-veljellä oli tekstaustaitoa ja kylän kauppiaan pojilta saamallaan vesivärillä oli hän pitkälle paperisuikaleelle maalannut tutun raamatunlauselman: "Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa."

Sekin suikale kierrettiin näkyvään kohtaan kuusen oksille. Joulustosten yhteydessä oli ostettu kolme kynttilääkin. Kaksi niistä laitettiin keskeltä poikki, joista pätkistä kaksi sidottiin kuusen oksiin, ja ne toiset kaksi pystytettiin pirtin maantienpuoleisen lasin pöydälle. Kolmas kynttilä jätettiin kokonaiseksi ja asetettiin oikein kynttilänjalkaan ilta-aterian ajaksi.

Jussi, niinkuin minäkin, olimme saaneet jostain hankituksi kumpikin viisi penniä rahaa, niillä rahoilla olimme molemmat ostaneet kaksi kuusen konvehtia. Nekin ripustettiin kuusen oksiin ja samoin äidin leipoma jokunen vehnärinkeli.

Joulu oli siis saapunut pirttiin, mutta vasta todellinen joulun tunne valtasi olemuksen, kun kylvyn jälkeen asetuimme ruokapöytään.

Me lapsetkin saimme oikein istuallaan syödä, joka muuten arkioloissa tapahtui pöydän ääressä seisten. Äiti palvelikin meitä, antaen kullekin järjestelmän mukaan, sillä hän vain tiesi missä järjestyksessä mikin ruokalaji syödään. Kaikkein viimeisin laji oli rusinasoppa. Vehnäsviipaleenkin antoi äiti vielä sen makean sopan kera jokaiselle.

Oli muuten ainoa kerta vuodessa, jouluna, jolloin mökkiläisen joukot siihen aikaan makeaa soppaa saivat maistaakaan. Aterian ajaksi sytytettiin kuusen kynttilätkin palamaan, ja samoin se pöytäkynttilä. Lasinpöydällä oleviin sanoi isä laitettavan tulen vasta aamulla, kun kirkkoon menijät ohi ajaa. Joulun tunnelma oli herttainen. Oli valoa ja oli lämmintä ja koko huone kuin uudistunut, sillä aattoviikolla oli äiti pirtin tummehtuneet seinät ylt'yleensä sanomalehdillä paperoinut. Uunin nokeentuneen rintapuolen oli hän niinkään kalkkivedellä valkaissut.

Koko yön annettiin lampun palaa: äiti ja isä jo nukkuivat, mutta me lapset valvoimme myöhään, ja siinä permannolla kuusen ääressä loikoen katseltiin ja yksissä luettiin Jussi-veikon koulusta saamaa joululehteä. Sen lehden nimi oli "Joulutervehdys" ja oli sen kansikuvana hangen peittämä pihamaa

jonka keskiaukealla seisoi koivu huurteisine oksineen.

Kun keskiyön hetki joutui, hiivimme hiljaa ulos ja porraskivellä seisten katselimme etelän suunnan tähtikirkasta taivasta, sillä äiti sanoi, että se muinoinen Betlehemin tähti syttyy vieläkin jokaisena jouluyönä taivaalle.

Topias Leivo

KUINKA JOULUA VIETETTIIN 60 VUOTTA SITTEN

*Kirjoitus on Padasjoki-seuran vuonna 1956 julkaisemasta
Padasjoen Joulu -lehestä.*